

«Tough love» er også love

Vedtatt av Høyres Studenters Landsmøte 12.06.22

Høyres Studenter ser med sterk bekymring på økningen av voldshendelser hvor personer som er kjent innenfor den psykiatriske helsetjenesten er involvert. Skytingen i Kongsberg i oktober og knivhendelsen på Bislett i Oslo i november er urovekkende eksempler på hvor galt det kan gå dersom psykisk syke pasienter ikke blir fanget opp av den psykiatriske helsetjenesten og deretter får riktig behandling. Dette har dessuten skapt fare for allmennheten. Disse hendelsene minner oss om at den psykiatriske helsetjenesten i Norge ikke i tilfredsstillende grad beskytter innbyggerne mot farepotensialet som alvorlig psykisk syke personer kan representere.

Høyres Studenter tror at en del av løsningen på denne problemstillingen er å senke terskelen for bruk av tvangsinnleggelse i psykiatrien. Riktignok hevet Høyre i regjering terskelen for bruk av tvangsmedisinering, og begrunnet dette med hensynet til pasientens autonomi. Høyres Studenter ønsker ikke å foregripe dette ved å foreslå endringer i bruk av tvangsmedisinering, all den tid regelverket må få virke før en endelig konklusjon vedrørende denne praksisendringens suksess kan trekkes. Derimot mener Høyres Studenter at endring i bruken av tvangsinnleggelse som virkemiddel må vurderes, da dette til en viss grad bygger på andre hensyn og ivaretar andre formål.

De viktigste av disse er først og fremst formålet om å beskytte pasienten mot seg selv. En alvorlig psykisk syk person kan utgjøre fare for seg selv, og den psykiatriske helsetjenesten skal alltid ivareta pasientens trygghet. Det andre formålet er ivaretagelse av hensynet til allmennhetens trygghet. Det skal være og føles trygt å ferdes i offentligheten. Dette kan påkrevne at psykisk syke personer som utgjør en fare for allmennheten, må få behandling på en måte som forhindrer dem å komme i kontakt med den øvrige befolkningen. At politiet i Oslo så seg nødt til å skyte pasienten som gikk gjennom gatene på Bislett med kniv, synliggjør at de to hensynene ofte kan gli over i hverandre. I det tilfellet utgjorde pasientens sykdom en fare både for ham selv, men også for allmennheten.

Høyres Studenter understreker at foreningen likevel er skeptisk til en ukritisk liberalisering av bruken av tvang i psykiatrien. Foreningen er sterk tilhenger av prinsippet om individets frihet, herunder pasientens selvbestemmelsesrett. I utstrekning av dette mener foreningen at pasientens autonomi skal være et tungtveiende hensyn i utformingen av regelverket som regulerer helsetjenesten

generelt og psykiatrien spesielt. Likevel anser foreningen det som bekymringsverdig at det er en økning i voldshendelser hvor psykiatripasienter er involvert. Fordi det er meget vanskelige interesseavveininger som må foretas for å fastslå hvor vid adgang helsetjenesten skal ha til å benytte tvang overfor borgerne, ønsker foreningen en grundig utredning av dette spørsmålet.

Høyres Studenter vil:

- Utrede muligheten for og konsekvensene av å senke terskelen for bruk av tvangsinnleggelse av pasienter som virkemiddel i den psykiatriske helsetjenesten, hvor formålet både er å beskytte pasienten mot seg selv, samt å verne om den allmenne trygghetsfølelsen;
- Utredningen bør også omfatte hvilke hjemler for bruk av tvangsmidler politiet har og bør få for å kunne bistå helsepersonell. Pasientens selvbestemmelsesrett og menneskerettsvern i medhold av Grunnloven og Den europeiske menneskerettighetskonvensjon skal være fremtredende i vurderingen;
- I vurdering om tvang bør man også ha nær dialog med brukerorganisasjonene;
- Styrke psykiatrien.